

Rozbor činnosti za rok 2014

1. Knižničný fond

Knižničný fond Mestskej knižnice vo Svite k 31. 12. 2014 tvorilo 31 639 knižničných jednotiek, z toho bolo 31 604 zväzkov kníh a 35 zväzkov audiovizuálnych a elektronických dokumentov. Zloženie fondu: 30,74 % tvorí odborná literatúra pre dospelých, čo je 9 724 zväzkov, 39,30 % tvorí krásna literatúra pre dospelých, čo je 12 437 zväzkov a 29,96 % tvorí literatúra pre deti a mládež, čo je 9 478 zväzkov.

V rozpočte bolo na nákup knižničného fondu schválených 4 400 €, skutčne sa vyčerpalo 4 392,83 €. Z uvedených financií bolo zakúpených 526 zväzkov kníh za 3 790,35 € a 20 titulov periodík v hodnote 602,48 €.

Knižnica získala i dotáciu z Ministerstva kultúry SR na nákup kníh pre deti a mládež vo výške 1 000 €. Pracovníčky knižnice zakúpili knihy od renomovaných slovenských i svetových autorov pre deti a mládež. Zamerali sa na diela klasických aj súčasných spisovateľov, pričom z niektorých titulov boli zakúpené viaceré exempláre, tak aby ich bolo možné využiť na mimočítankové čítanie. Ďalších 26 zväzkov odbornej a populárno-náučnej literatúry v hodnote 300 € zakúpila zo sponzorského daru Ing. Mgr. Andrey Siekelovej. Od čitateľov, obyvateľov mesta, vydavateľstiev a rôznych organizácií získala darom 53 zväzkov kníh a 6 titulov periodík.

Celkový prírastok knižničného fondu bol 774 zväzkov kníh a 26 titulov periodík v celkovej hodnote 5 692,83 €. Snahou knižnice je získať dokumenty čo najlacnejšie, využíva preto rôzne zľavy a nakupuje u dodávateľov, poskytujúcich výhodný rabat. Z vlastných finančných prostriedkov (bez darov, sponzorov a dotácie) zakúpila 526 titulov kníh v hodnote 3 790,35 €, skutčná hodnota kníh však bola 5 703,56 €, čo znamená úsporu 33,5 %.

Vyradených bolo 1 594 zväzkov opotrebovanej, duplicitnej a zastaranej literatúry v hodnote 1 726,86 € a 3 stratené knihy v hodnote 5,80 €, z ktorých čitatelia v zmysle výpožičného poriadku zaplatili 13,60 €.

2. Používatelia

Knižničné služby v roku 2014 využívalo 1 275 používateľov. Zloženie: 472 detí do 15 rokov, 191 študentov, 423 dospelých v produktívnom veku, 171 seniorov a 18 kolektívnych členov (školy, knižnice a iné spolupracujúce organizácie). Pracovníčky knižnice reagujú na nezáujem detí a mládeže o čítanie. Snažia sa ich osloviť novými typmi podujatí (zážitkové čítanie, informačná výchova zameraná na on-line služby, tvorivé aktivity) a získať ich pre čítanie a návštevy knižnice. Z toho dôvodu pripravili na začiatku školského roku 2013/2014 akciu, v ktorej získali žiaci MŠ a deti navštevujúce krúžky CVČ možnosť využívať služby knižnice bezplatne. Bohužiaľ, po uplynutí roku musíme skonštatovať, že iba malé percento detí začalo

využívať služby knižnice dlhodobejšie, väčšina z nich navštívila knižnicu iba jednorazovo. Príjmy z členských poplatkov boli 1 051,72 €, čo je oproti minulému roku viac o 14,26 €. Knižnicu za celý rok navštívilo 13 795 používateľov, čo je o 191 menej ako minulý rok. Pokles sme zaznamenali hlavne v účasti na podujatiach knižnice, v roku 2014 kultúrno-vzdelávacích aktivít sa zúčastnilo 2 039 návštevníkov – o 532 menej ako v roku 2013, napriek tomu, že knižnica pripravila o 7 podujatí viac ako v roku 2013. Prístup k internetu využilo 1 025 obyvateľov a webová stránka knižnice mala za celý rok 33 920 návštevníkov.

3. Výpožičné služby

V roku 2014 si čitatelia požičali 41 430 zväzkov kníh, z toho bolo 10 677 titulov náučnej literatúry pre dospelých, 21 904 titulov krásnej literatúry pre dospelých, 7 692 titulov literatúry pre deti a mládež a 1 157 periodík. Výrazný pokles oproti roku 2013 nastal vo výpožičkách dospelých návštevníkov, v náučnej literatúre o 2 659 zväzkov, v krásnej literatúre o 2 807 zväzkov, ktorý je priamoúmerný s poklesom čitateľov v produktívnom veku o 56 osôb.

Využitie verejného internetu má každoročne klesajúcu tendenciu, čo je očakávané, pretože sa neustále zvyšuje počet domácností s pripojením na internet. V roku 2014 služby internetu využilo 1 025 používateľov a jednotlivé stanice využívali 1 126 hodín a 19 minút. Projekt Verejný internet v knižniciach Slovenskej republiky vypracovalo Ministerstvo kultúry SR v spolupráci so Slovenskou národnou knižnicou v Martine a bol financovaný zo zdrojov Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Naša knižnica získala 8 prístupových miest k internetu v roku 2007, pričom všetky počítačové zariadenia boli majetkom Slovenskej národnej knižnice v Martine a my sme ich používali na základe zmluvy o výpožičke hnutel'ného majetku. Koncom roku 2014 bol tento projekt ukončený a všetky zariadenia (8 počítačových staníc, switch, tlačiareň, server aj s licenciou) získala darovacou zmluvou do vlastníctva knižnica. Bohužiaľ po 7 rokoch využívania sú počítače značne poruchové a zastarané, takže budeme musieť priebežne pristúpiť k ich výmene. Taktiež nemáme zabezpečený ani ich servis, pretože finančné požiadavky spoločnosti, ktorá ho doteraz zabezpečovala a bola platená Slovenskou národnou knižnicou v Martine z peňazí projektu, sú pre našu knižnicu veľmi vysoké.

Knižnica poskytuje používateľom všetky moderné knihovnícke služby. Okrem požičiavania dokumentov, poskytovania faktografických a bibliografických informácií, rešeršných a reprografických služieb a medziknižničnej výpožičnej služby, sú to i elektronické služby – katalóg na internete, vstup do svojho čitateľského konta, kde je možné samoobslužné rezervovanie a predlžovanie výpožičnej doby dokumentov, tiež zasielanie rezervácií, upozornení a upomienok prostredníctvom e-mailu alebo sms správy.

Základné služby poskytuje bezplatne, poplatky vyberá len za špeciálne služby – rezerváciu dokumentov, vyhotovenie rešerší, reprografické a medziknižničné výpožičné služby. Za ne v roku 2014 knižnica vybrala 318,76 €, čo je o 33,07 € viac ako v roku 2013. Knižnica vyberá i sankčné poplatky – za upomienky, stratu preukazu a stratu dokumentu. Príjem za ne bol 512,25 €, je to o 97,28 € menej ako v predošlom roku. Táto skutočnosť je pre knižnicu prospešná, pretože sa knihy väčšinou vracajú načas a takto je zabezpečený pravidelný obrat literatúry. Predpokladáme, že dôvodom neprekračovania výpožičnej doby kníh je zavedenie zasielania upozornení o konci výpožičky e-mailom a sms správami. Nad'alej stúpa návštevnosť webovej stránky knižnice i využívanie on-line katalógu a vstupu do čitateľského konta. V roku 2014 sme zaznamenali 33 920 návštev, čo je o 22 434 viac ako v roku 2013.

4. Kultúrno-vzdelávacia činnosť

Knižnica každoročne pripravuje podujatia pre všetky skupiny čitateľov i ostatných obyvateľov mesta a okolia. Snaží sa oboznamovať návštevníkov so spisovateľmi a ich dielami, osobnosťami kultúrneho i spoločenského života, a tiež propagovať kvalitnú literatúru. Možnosti kultúrne vyžitia v meste obohacuje realizáciou hodnotných výstav, spojených s vernisážami. Zároveň sprístupňuje informácie z interných aj externých zdrojov, vzdeláva používateľov pri ich získavaní a využívaní. Všetky podujatia knižnica propaguje v miestnych a regionálnych médiách, na internete i webovej stránke mesta a knižnice.

Knižnica sa v minulom roku zapojila do týchto celoslovenských podujatí: literárna súťaž Čítame s Osmijankom, projekt Spoločné čítanie, ktorý organizuje vydavateľstvo DAXE a redakcia časopis Maxík a Zvonček, Deň ľudovej rozprávky, čitateľský maratón Čítajme si, akcia o ochrane prírody Lesy pre ľudí a ľudia pre lesy, ktorú tvoria besedy s lesným pedagógom, premietanie filmov, prírodovedné kvízy, aktivity ku Dňu detskej knihy i vyhlásenie najlepšej detskej knihy Zlatá ryбка. Opätovne sme pre deti mladšieho školského veku pripravili medzinárodnú akciu Noc s Andersenom, pre deti MŠ cyklus informačnej výchovy o knihách a knižnici. V marci – mesiaci knihy sme slávnostne zapísali za čitateľov knižnice žiakov prvých ročníkov ZŠ a pre všetky vekové stupne ZŠ sme prostredníctvom hovorených bibliografií spropagovali nové knihy, nachádzajúce sa vo fonde knižnice. Počas letných prázdnin sme pre deti pripravili zábavné dopoludnia venované rôznym témam, počas ktorých sme si s deťmi čítali, ale i tvorili kreatívne výtvarné práce. Detskí čitatelia mali možnosť stretnúť sa na besedách so spisovateľmi Ľubicou Kepšovou a Jánom Milčákom. Pre dospelých návštevníkov sme pripravili stretnutie s poetkou Žofiou Fridrichou, spojené s autorským čítaním a besedu zameranú na prezentáciu novej knihy spisovateľky Michaely Elly Hajdukovej. Taktiež sme vyhlásili a ocenili Najlepších čitateľov vo všetkých kategóriách používateľov knižnice. Pri príležitosti 70. výročia vypuknutia SNP sme pripravili pre obyvateľov mesta, ale i členov klubov dôchodcov mesta, MO Jednoty dôchodcov Slovenska a ZO Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov akciu s názvom SNP v literatúre. Propagáciu nových kníh z krásnej i náučnej literatúry sme zrealizovali i pre členov Klubu dôchodcov Bôrik v miestnej časti Pod Skalkou. Celoročne sme pripravovali i besedy o knihách a spisovateľoch, zážitkové čítania, informačné výchovy, kvízy a súťaže, exkurzie i divadelné predstavenia.

Z výstavnej činnosti sme pripravili: putovnú výstavu Najkrajšie knihy a propagačné materiály o Slovensku, Najkrajšie kalendáre r. 2014, v spolupráci so SOŠ vo Svite výstavu ku Dňu Zeme – Svetelné znečistenie, putovnú výstavu lesoochránárskeho združenia Vlk – Divočina zachráni svet, výstavu fotografií Elišky Bednárovej – Vidiny a sny, výstavu venovanú histórii časopisu Slniečko, výstavu obrazov Františka Guldana – Spišské exody, výstavy z tvorby členov Klubu popradských výtvarníkov, Sviťana Juraja Ujházyho – Impresia farieb a Popradčana Jána Kollára – Inakosti 3. Okrem týchto sme pripravili i výstavy, ktoré organizujeme pravidelne - výstavy výtvarných prác žiakov špeciálnej základnej školy, základnej umeleckej školy i grafických prác a krajčírskych modelov študentov strednej školy v odbore styling a grafika.

Za celý rok knižnica zrealizovala 147 podujatí, na ktorých sa zúčastnilo 2 039 návštevníkov. Je to oproti r. 2013 o 7 podujatí viac a o 532 osôb menej.

5. Pobočka Pod Skalkou

Knižničný fond pobočky Pod Skalkou na konci roka 2014 tvorilo 2 261 knižničných jednotiek. Aktualizácia fondu na pobočke sa tak ako vždy zabezpečovala prostredníctvom cirkulácie výmenných súborov (nové tituly sa zapožičiavajú do pobočky, staršie sa vracajú späť do centrálnej knižnice).

Pracovnícky knižnice v pobočke zrealizovali výmenu starých a poškodených regálov. Tie nahradili novšími regálmi typu Universal, ktoré získali darom z Podtatranskej knižnice v Poprade. Vďaka tomu mohli samostatne vyčleniť náučnú literatúru pre deti, mimočítankové čítanie, poéziu a detektívne romány, a tiež prehľadnejšie uložiť celkový fond pobočky.

V pobočke bolo prihlásených 30 čitateľov, z toho 1 dieťa, 11 študentov, 15 seniorov a 3 dospelí. Za celý rok 2014 ju navštívilo 197 používateľov, z toho 86 detí. Vypožičali si 503 knižničných jednotiek. Oproti roku 2013 nastal pokles v počte používateľov o 116 a v počte výpožičiek o 310. Pracovníčka pobočky odvieďa do pokladne mestskej knižnice 32 €.

V oboch knižniciach platí ten istý čitateľský preukaz.

Tabuľková časť	2013	2014
Knižničné jednotky	32 459	31 639
Zväzky na 1 obyvateľa	4,2	4,1
Zväzky na 1 čitateľa	18,5	24,8
Prírastky – z rozpočtu	508	526
- sponzori, dary	175	248
Úbytky	870	1 594
Registrovaní používatelia	1 759	1 275
% čitateľov z počtu obyvateľov	22,91	16,60
Návštevnosť spolu	13 986	13 795
Výpožičky spolu	46 863	41 430
Kultúrno-vzdelávacie podujatia	140	147
Nákup kn. fondu v € (rozpät)	3 988,91	4 392,83
kn. fondu v € (sponzory, dotácie)	1 200,00	1 300,00

6. Interiérové vybavenie

Knižnica získala dotáciu z Ministerstva kultúry SR na nákup regálov vo výške 3 500 €.

Snahou bolo nahradiť najstaršie regály (zakúpené v r. 1971 – 1975), ktoré boli po niekoľkonásobnom sťahovaní a dlhoročnom používaní veľmi zničené, polámané a rozpadávali sa. Knižnica vykonala prieskum trhu a zistila, že ponúkané regály v obchodoch i vo firmách s knižničným vybavením sú vhodné pre bežné knihy krásnej literatúry. V prípade ich využitia pre knihy náučnej literatúry, ktoré sú rozmerovo i hmotnostne oveľa náročnejšie na uskladnenie, sa police pod nimi krivia a ohýbajú. Keďže dotácia bola plánovaná na získanie regálov vyslovene len na náučnú literatúru do oddelenia pre dospelých a deti, bolo rozhodnuté osloviť stolárske firmy s požiadavkou na výrobu pevných regálov s vysokou nosnosťou. Vybratá bola najvýhodnejšia ponuka firmy JH&MM z Batizoviec. Objednaná bola výroba 28 ks regálov, z toho 24 ks bolo umiestnených v oddelení náučnej literatúry pre

dospelých a 4 regály sú využité na uskladnenie odbornej literatúry v oddelení pre deti a mládež. Výroba stála 4 200 €, k dotácii bolo spolufinancovanie Mesta Svit vo výške 700 €. Knižnica tiež dala nanovo očalúniť 15 ks sedačiek z oddelenia pre deti a mládež za cenu 285 €. Rozhodli sme sa pre obnovu z toho dôvodu, že je oveľa lacnejšie ako kúpa nového sedacieho nábytku. Očalúnenie jednej sedačky stálo 19 €, kúpa novej sedačky by vyšla na 30 € a viac. Zakúpili sme i 2 nové kreslá do oddelenia čítárne ako náhradu za pôvodné, ktoré boli úplne rozpadnuté a museli sme ich vyradiť. Využili sme akciu v obchode s nábytkom, a tak jedno kreslo stálo 63 €, pôvodná cena bola 79,99 €. V rámci spomínanej akcie sme zakúpili i 2 kancelárske stoličky pre pracovníčky knižnice, ktoré v minulom roku uprednostnili kúpu a opravu sedačiek pre čitateľov a používali už vyradené a nefunkčné stoličky (odpadávajúce operadlá). Pôvodná cena za jednu kancelársku stoličku bola 36,99 € a po zľave 29 €. Do celej knižnice sme zakúpili i drobné teflónové obrusy – 16 ks za 20,94 €.

7. Plnenie rozpočtu

Na rok 2014 bol schválený rozpočet vo výške 53 259 €. V priebehu roka bol upravený na 61 044 €. Zvýšený bol o 985 € (mzdy, odvody, PN), o 500 € (dotácie Ministerstva kultúry na nákup regálov a kníh), o 2 000 € (spolufinancovanie k dotácii na nákup regálov) a o 300 € (sponzorstvo na nákup kníh). Skutočné čerpanie rozpočtu bolo vo výške 53 718,84 €. Výrazná úspora nastala v mzdách a odvodoch, z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti pracovníčky knižnice a taktiež v spolufinancovaní dotácie na nákup regálov. Tam sa nám podarilo vyjednať so stolárskou firmou veľmi výhodnú cenu za výrobu regálov, čím sme ušetrili 1 300 € z predpokladanej sumy na spolufinancovanie dotácie. Príjmy z knižničnej činnosti boli 1 882,73 €.

Rozpis príjmov	rok 2013	rok 2014
Členský poplatok - centrála	1 001,36	1 019,72
Členský poplatok - pobočka	36,10	32,00
Zaplatené stratené knihy	20,28	13,60
Upomienky	561,95	481,85
Výpožičné časopisov	72,26	80,12
Medziknižničná výpožičná služba	112,26	139,25
Strata preukazu	27,30	16,80
Rezervovanie kníh	65,80	57,40
Predaj vyradených kníh a platní	18,00	24,60
Reprografické služby	6,40	6,60
Rešerše	10,97	10,79
Spolu knižničná činnosť	1 932,68	1 882,73
Iné príjmy – sponzori, dary	1 200,00	4 800,00
Spolu príjmy	3 132,68	6 682,73

Komentár k výdajovým položkám

Knižnica sa snaží rozpočtované prostriedky použiť len na skutočne potrebné a nevyhnutné výdavky. Finančné prostriedky z položiek, ktoré sa týkajú priamo činnosti knižnice (nákup kníh a časopisov, besedy, odmeny pre účastníkov kvízov a súťaží, internet, údržba výpočtovej techniky) sú väčšinou čerpané v plnej miere. Rozpočet za rok 2014 nebol prekročený v žiadnej položke.

Spracovala: Mgr. Daniela Šipošová

Vo Svite 20. 2. 2015